

Silvestrovská

K O B R A

KULTURNÍ OBČASNÍK REGIONÁLNÍCH AUTORŮ

PŘÍLOHA

PROSINEC 2010 *** ROČNÍK XI *** ČÍSLO 12

Citáty inspirující:

Básníka nemůže omluvit nic, ani jeho smrt.

Vladimír Holan (báseň Na postupu)

Jičínsko poeticko jarní

Byl pátek, pátá z poledne
vtom Václav z LiSu usedne:

"Vítejte zde, přátelé,
a mějte se vesele."

Byl dvacátý prvý květen,
lásky čas,

v Jičíně toť bohémy kvas.
Ach, laskavá péče knihovnic,
koláčky, víno, co chtěl bys víc?

Však v půlnoci, v tom
okamžení,

Václav choutky rozverně:
"Dáme ještě láhev vína?"
A havran dí - už další ne!

Druhý den už v hořečkách
blouzní

Václav jako osvícený:
„Kolikrát jsi byl v NONSTOPU,

tolikrát jsi básníkem,"
v dojemném tom rozpolcení
stírá slzy kapesníkem ...

Ach, vy ženy opuštěné,
víte vy, kdo se k vám žene?
Prochor, co k domovu se navrací,
na intenzitě v řeči ztrácí...
Václav to má podobně.
A havran dí: Už víc piv ne!

Řekne žena, že bolí ji hlava,
či za to může město Jihlava?
Nedělní drama večerní
bude se žehlit mnoho dní ...

Takový byl druhé půli květen,
krásný čas.
Nonstope! Skály! Poezie!
Za rok zas.

Radana Šatánková
kulturní publicistka

ŽANTOVSKÝ RÁD MEILUJE

Reakce na mail Petra Veselého:

Do roku 2009 jsem ti nic nepřál, ale peníze nejsou problém. Pošli mi číslo svého účtu (včetně podpisového vzoru). Není zač. Mydlím to upřímně. Nejsem vyhazovač, jsem sociální demokrat.

S podpjerou Myslivců
Martin Žantovský

Od: "Martin_Zantovsky" <zantovsky@volny.cz>
Komu: "Bohumír Procházka" <prochor.jc@tiscali.cz>
Datum: Úterý, 23. listopadu 2010
Předmět: Výroční pozdrav

Milý proChore. Dva roky se s dvěma lety sešly, ani jsme se nenadáli, a už opět nadešel čas, abychom si dopřáli oblíbený výroční rituál. (A kolik nového nám ty dva roky přinesly!) Nerad bych tě samosebou podceňoval, ale vezmeme-li v úvahu, že dva roky jsou dlouhá doba (zvláště po sedmdesátce), pak je klidně možné, že teď vůbec nemáš tušení, co ti to tady povídám. Ba co víc: je dokonce dost pravděpodobné, že jej nemají ani mnozí z těch, kteří to teď čtou v Silvestrovské Kobře (ačkoli třeba ještě zdaleka netrpí stařeckou demencí).

A proto malá nápověda: pokud kdokoli neví, o čem tady mluvím, stačí, když se pozorně podívá sem http://ikobra.rehec.cz/pdf/kobra/kobra_2008_12.pdf na stranu 10.

A protože mi doposud štěstí přálo, i po dvou letech stále ještě mohu sedět u počítače (a v totéž doufám i na tvé straně) a nic mi nebrání zaslat ti oblíbený výroční pozdrav s přáním pevného zdraví do dalších dvou let, abychom se na sklonku roku 2012 mohli šťastně shledat u dalších pozdravů. Myslím to upřímně. Tradice zavazuje. Společně to zvládneme. Víc, než si myslíte.

S podpjerou stoje času na shledanou v roce 2012
Martin Žantovský

PEC NÁM SPADLA ... Jak by to napsali LiSáci

Požádal jsem členy LiSu, aby napsali báseň na téma „Pec nám spadla ...“ ale znáte to, pořád nemají čas, tak jsem to napsal já sám, jak by to asi napsali sami. A tady se můžete přesvědčit o tom, jak se mi to podařilo.

Václav

SEMTÍNSKÁ LÍPA

Václav Franc podle Josefa Jindry

Semtínská lípa padla
Podřatá vichrem
Až mně rána zabolí
Přihnal se vichr od polí
A den vrací odhodlání
Znovu ji vysadit

Hlásí se den
Možná mám plány
Umdlévající dřevo a potrhané naděje

Zvednout se
A odřikat přání

Jen dál vede cesta
Bratři baráčníci
Neklesejme na mysli

Vysadíme si novou
Lepší
Povede nás
V májovém větříku dál
Jako pohled sklíčkem
Do budoucnosti

SMUTEK VE STULÍKOVĚ

Václav Franc podle Ilony Pluhařové

Pec nám spadla ve Stulíkově
Milé děti, kdopak nám ji postaví
Stulík už žádná kouzla nemá
a Silenka to neumí

Přání lidí kouzla budí,
lidská vůle, pec je v půle.
Peci, vzbud' se, vstaň,
písk!

To je sen, to je ten,
pec nám stojí celý den!

V EXTÁZI BOUŘE

Václav Franc podle Hany Runčíkové

Otevřeným oknem pronikají
symfonie pádu snů
budících dívku
sny o princích z pohádek
přicházejících
v naději vzkříšení snů
i lásek padlých

Mihne se ostří
v extázi bouře

Dívka nemůže spát
sny jsou silnější

Tím spíš
že čeká prince
který opět postaví
realitu nad snění

ŘEHČI

Václav Franc podle Václava France

Nedokážu prožít ten pocit
že Řeheč už není to co bývala
jako bych se navrátil
pozdní lítosti natruc
za pár oškubaných slepic
na startovní čáře beznaděje

Nedokážu prožít ten pocit
že Řeheč není metropole
ačkoliv naši rodáci
obdělávají pole i role
jako by natruc
naše kapela
náhle zapěla

Řeheč povstala
za pár poctivých úplatků
budeme zase na věčnosti
na cílové pásce nekonečnosti
Řeheč nejbliž ke hvězdám

RADNIČNÍ

Václav Franc podle Bohumíra Procházky

Kačenka
s tím přišla ze školky
(říkaly to i hezký holky,
teda jejich mladý učitelky)

„Starosta padnul ...“
Volby nové vedení postaví

Sotva pár tiskovek uběhlo
aniž mě pozvali
a Svijany zhořkly na jazyku
starosta měl zase kliku

Jako Fénix povstal z popela
a já jsem zase za vo...

P.S. Tato báseň vznikla bez podpory úřadů a všech grantových komisí
a bude uveřejněna v mých novinách pro výstrahu všem, o kterých jsem
doposud ještě nic nenapsal!

OZIMY

Václav Franc podle Václava Teslíka

Podívejte, ozimy, nejsou všechny stejné
Jedny vzejdou a druhý trochu míň
Nejhorší jsou ty špatný roky,
Kdy ozimy zdrhnou jak děvka s hostinským

Ozimy, které nevzejdou
Jako hosté, které nikdo nezval
A zejtra? Kdopak ví.
Moji milí, na jaře nám zas bude hej!
Ozimy zavořeme, až lehnou do rakví

Jařiny mohou snít o lásce
hlavně když nám bude přát počasí.
Jařiny nás opět zaplaví nadějí,
kterou se můžeme – pouze k ránu hřát

SILVESTROVSKÁ KOBRA EXKLUZIVNĚ NA POČEST ROKU K. H. MÁCHY

Podařilo se nám pro Kobru zajistit dva exkluzivní texty, které osvětlují Karla Hynka Máchu a především jeho málo známý vztah k Řehči. Po přečtení budete možná šokováni, co všechno nám učitelé ve škole zamlčovali.

Václav

KAREL HYNEK MÁCHA A JEHO VZTAH K ŘEHČI

(paf) Narodil se v roce 1810 a do roku 1836, kdy zemřel se stihl stát zakladatelem české moderní poezie. Mezi jeho nejznámější díla patří nepochybně básnická skladba Máj, kterou mistr napsal v roce 1836, tedy těsně před svou smrtí.

Touto nesmrtelnou básní tak nadmíru důstojně završil své celoživotní dílo a vepsal se tak nesmazatelně do nejen české, ale i ano, nebojme se to říct, i světové a řehečské literární historie. Mistr Mácha miloval řehečskou historii, rád pobýval v přírodě a často se vydával na dlouhé cesty. Vytvářel si vlastní představy o životě a společnosti v níž se cítil osamělý. Trpěl nepříznivou politickou a společenskou situací, ve které žil. Když roku 1830 utíkali přes Řehč polští revolucionáři po nezdařeném proticarském povstání, snažil se jim Mistr Mácha pomáhat. Máchova tvorba i způsob jeho života jej řadí mezi výrazné představitele romantismu ve světové literatuře.

Ačkoliv je dnes Mistr Mácha považován za nesmírně citlivého a romantického člověka, mnohá svědectví jeho současníků to doslova vyvracejí. Například básník Samo Chalupka se ve svých zápiscích zmiňuje o tom, jak se s Mistrem Máchou setkal při jeho cestě na Moravském Slovácku. Mistr Mácha prý celé dny vysedával v krčmách a domů ho museli odvážet povozní na žebřířácích.

Málo se také hovoří o jeho kontaktech s Boženou Němcovou, která ho dokonce zvěčnila ve své knize Babička. Protože byl Mistr Mácha o plných deset let starší než Němcová, je označován jako Staré Bělidlo.

Velkou úlohu sehrál Karel Hynek Mácha také při pražském povstání a první pražské defenestraci, kdy byl jedním z lidí, kteří vyhodili místodržící Slavatu a Martinice z okna jejich kanceláří na protest proti okupaci Československa. Po atentátu na protektora Heydricha byl obviněn a popraven spolu s dalšími dvaceti sedmi členy národního odboje na Staroměstském náměstí.

SENZAČNÍ ODHALENÍ: K. H. MÁCHA A ŘEHEČ

Při stavbě dalšího obchodního domu v Řehči, došlo v místech, kde ještě v 80. letech 19. století stávala obecní turistická pastouška pro návštěvníky našeho města, k odhalení důležitých písemností, které obnažují dlouho důmyslně ukryvanou pravdu o českém velikánovi Karlu Hynku Máchovi. V každé učebnici se dočtete, že Mácha věnoval svůj nejznámější epos *Máj kraji pod Bezdězem*, dokonce do dnešních dnů se Doksy pyšní nedalekým Máchovým jezerem a žijí z turistického ruchu, jenže ... senzační nález udělal přítrž dalším manipulacím s veřejným míněním a nevědeckým hypotézám.

Co bylo obsahem zmiňovaného nálezu, jsme se zeptali ing. Marie Veršotepcové, vedoucí oddělení pro jazyk český a literaturu zvláště při Řehečské královské společnosti nauk. Jak nám paní ing. vedoucí sdělila, jednalo se o útržky psaného textu, na každém listě je potom datace červen 1833, a to v pravém horním rohu. Text obsahuje některé útržkovité skutečnosti z již vzpomínaného Máchova *Máje*. **"O pravosti Máchova rukopisu není sebemenších pochyb,"** vysvětluje Veršotepcová, **„porovnali jsme jej s ohořelými texty, které vypadly Máchovi, když hasil požár v Litoměřicích v roce 1836“**.

A co v textech vlastně je tak zásadního? **„Doposud se tvrdilo, že Mácha napsal *Máj* v krajině pod Bezdězem, která jej oslovila, ale ukazuje se, že Mácha často chodil za svým přítelem Benešem do Radimi, kde i občas nocoval a právě v této době zabloudil na Řehečsko, které bylo v té době protkáno sítí rybníků, které byly v pozdějších letech vysušeny. Mácha tedy prokazatelně v Řehči byl a hrad v Máji tedy není Bezděz, ale zřícenina hradu Řehnberku, který byl po bitvě na Bílé hoře v polovině 17. století na pokyn císaře rozbořen, aby se zde neukrývali zbytky českých bratří. V době, kdy Mácha pobýval na Řehečsku na dnešním vrcholku kopce památného Řehu, byly ještě zbytky zřícenin středověkého hradu.“**

A jak si lze vysvětlit existenci, resp. neexistenci Máchova jezera na Řehečsku?

„I tato záhada je dnes již zcela objasněna. Prostý lid, hlásící se k národnímu obrození, viděl v jezeře - rybníku, který pokřtil Máchovým jménem, vzdor proti nenáviděné habsburské monarchii

a chodil se sem mezi robotou koupat a hledat duševní vzpruhu proti vrchnosti. Což ale vadilo majitelům panství, pánům z Trauttmansdorfu a snažili se nejprve otupit ostří selských rebélií tím, že vykládali vznik rybníka Máchův, krátce Machův. Josef Mach byl totiž správcem panství v okolních vsích a dokonce se na krátkou dobu stal i starostou přilehlé obce Náchodsko. Zemřel v roce 1865 přirozenou smrtí, ale legenda vypráví, že jej nespokojení sedláci, vyzbrojení sudlicemi a cepy, zahnali do rybníka, kde se neuměje plavat, utopil. Příčinnou vzpoury bylo zvýšení roboty a poplatků ze psů. Vrchnost nakonec dala rybníky vysušit, aby sem nechodil prostý lid zevlovat po práci, a tak zničila jednu z největších památek v kraji na Karla Hynka Máchu."

Vraťme se k nálezu vzpomínaných textů. Co vlastně obsahují? Především pasáž věnovanou Řehči. Pro názornost uvedu krátkou ukázkou. Z čítanek známe Máchův text takto:

"Zemi mou, matku jedinou,
i v dědictví mi danou,
širou tu zemi
zemi jedinou."

Ale ve skutečnosti Máchův text zní takto:

"Řeheč mou, Řeheč jedinou,
i v dědictví mi danou,
širou tu Řeheč,
Řeheč jedinou."

A takových míst v Máji bychom našli mnoho.

Nejedna bitva na půdě i ve sklepě Řehečské královské společnosti nauk bude ještě svedena, než se podaří vymýt z hlav našich dětí nepravdy o Karlu Hynku Máchovi, velkém řehečském básníkovi, ale pravda nakonec, stejně jako v případě Rukopisu královedvorského a Rukopisu zelenohorského, vyjde najevo.

Jakub Antidoks

JE VÁCLAV FRANC OPRAVDU KOUZELNÍK?

Tuto otázku si museli položit účastníci Večera přiměřených depresí v pátek 4.prosince 2009 v kavárně Symbioza na pražském Smíchově, neboť Václav Franc se tam pokoušel v rámci literární produkce skutečně čarovat, jak nakonec dokazuje náš snímek, který pořídila hbitě Zora Šimůnková.

Franc tam při rozhovoru s pravnučkou Václava Bolemíra Nebeského paní Dagmar Hermannovou z Plzně zavzpomínal na dobu, kdy si v jedné taškařici zahrál právě zmíněnou osobnost českého obrozeneckého světa 18.století.

Všemožně se snažil ducha básníka Nebeského přivolat z nebes k nám na zem, resp. do pražské kavárny. Stále něco mumlal a rozhazoval rukama, ale vzhledem k tomu, že již začínal program Večera přiměřených depresí, neměl dostatek času, aby svoji kouzelnickou produkci dokončil.

Na dotaz našeho listu odpověděl: „Mým vzorem je David Caperfield, ale já se rychle učím.“

Jak se nám podařilo zjistit po akci, Franc je asi opravdu nadaný kouzelník, neboť číšník ze Symbiozy přiznal, že se Franc cituji „vypařil jako pára nad hrncem. A to, prosím, bez placení!“

V. B. Beský

EVA A VAŠEK OPĚT V JIČÍNĚ

Příznivci populární dvojice Eva a Vašek se mají v Jičíně opět na co těšit, neboť toto světoznámé duo navštívilo naše město (viz snímek redaktora Bagra) a dalo si dostaveníčko v Knihovně Václava Čtvrťka v Jičíně.

Vašek se sice vylouval, že právě ztratil hlas, ale nakonec po nějakém tom litrátku vína ochotně zazpíval, neboť byl zadržen přivolanou hlídkou Policie České republiky za rušení nočního klidu.

Jak nám sdělila tisková mluvčí Hana Klečalová, zpíval prý strašně falešně: „Nedalo se to poslouchat, neboť vyl jako zpráskaný pes, ačkoliv se jej naše hlídka ani nedotkla!“

Eva slíbila, až bude mít jarní prázdniny, že Jičín opět společně s Vaškem (až vystřízliví) navštíví a předvedou nám hodně ze svého umu. Série vánočních koncertů v našem městě odstartuje již tuto neděli v rámci prvního adventního zastavení.

Tisková mluvčí Klečalová na tuto zprávu reagovalo pouze stroze: „Zajistěte si včas špunty do uší!“

Zlata Slavíková

KOBRA – Silvestrovská příloha

Kulturní občasník regionálních autorů
Vydává Literární spolek při Knihovně Václava Čtvrťka v Jičíně
jako interní tiskovinu.

Připravil : Václav Franc, K Hájků 1724, 509 01 Nová Paka
Ročník 11. Číslo 12. Prosinec 2010.
(1. prosince 2010)

www.ikobra.cz

Veškeré informace nelze brát vážně!